

GEO/BIOdiverzita

projekt komplexního hodnocení
pestrosti živé a neživé přírody

Dušan Romportl

Michal Andreas, Eliška Fňukalová, Tomáš Janík, Eva Chumanová,
Jaroslav Vojta, Vladimír Zýka

Odbor prostorové ekologie, VÚKOZ Průhonice

1. Úvod – představení & cíle projektu

- projekt TAČR Epsilon 2019 - 2021

Program **Epsilon**

Hlavní cíle

- komplexní zhodnocení ***geo/bio-diverzity*** na krajinné úrovni pro území celé ČR
- **vytvoření podkladů** pro kvalifikované rozhodování o managementu krajiny a prioritizaci péče o zvláště chráněná území

1. Úvod – představení & cíle projektu

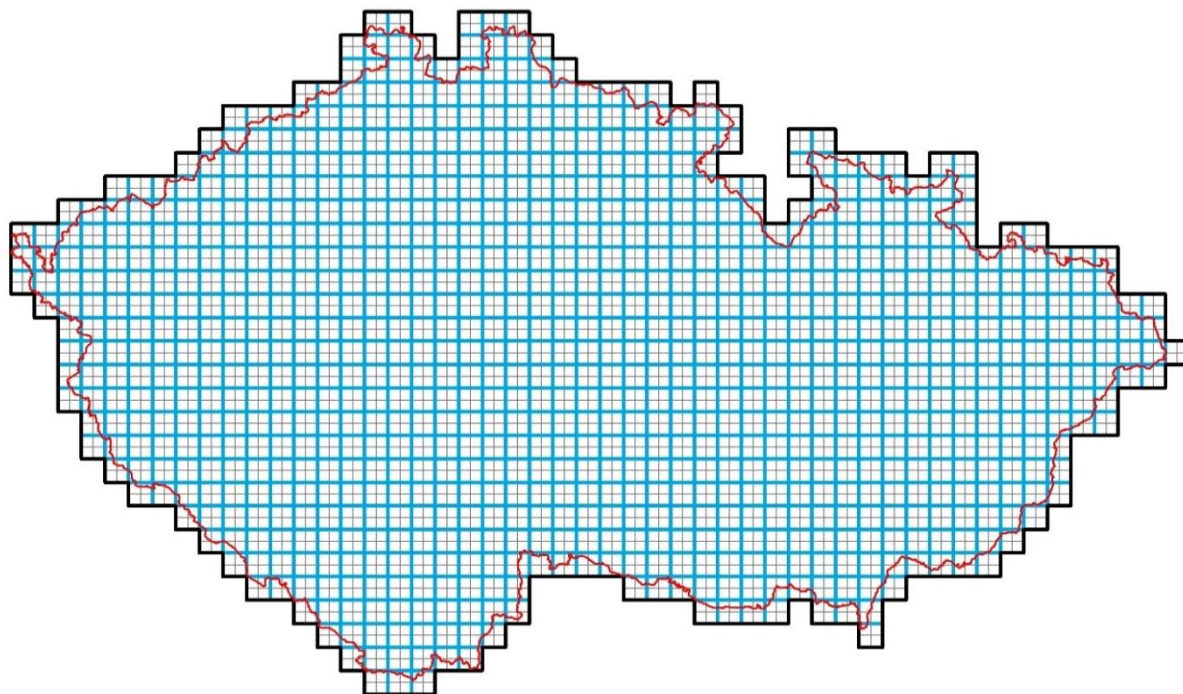
Dílčí cíle – postupné kroky

0. příprava podkladů, prostorových rámců, řešerše
1. analýza geodiverzity
2. analýza habitatové a druhové diverzity
3. analýza antropogenní transformace a vyhodnocení očekávaných rizik
4. analýza úrovně / intenzity územní ochrany
5. syntéza výstupů – metodika & závěrečná zpráva

2. Metodika – postup řešení dílčích cílů

0. Příprava vstupních dat, stanovení prostorových rámců, řešerše

- vytvoření základních **prostorových rámců** pro analýzy geodiverzity, biodiverzity, míry fragmentace / antropogenní transformace, (úrovně ekosystémových služeb), stavu & potenciálu územní ochrany
- **pravidelné sítě** – kvadráty EEA (porovnání s výstupy za sčítací sítě, hexagony atd.)

2. Metodika – postup řešení dílčích cílů

0. Příprava vstupních dat, stanovení prostorových rámců, rešerše

- vytvoření základních **prostorových rámců** pro analýzy geodiverzity, biodiverzity, míry fragmentace / antropogenní transformace, (úrovně ekosystémových služeb), stavu & potenciálu územní ochrany
- **pravidelné sítě** – kvadráty EEA (porovnání s výstupy za sčítací sítě, hexagony atd.)
- **shromáždění** relevantních **dostupných dat** (geo/bio-diverzita, antropogenní prvky, ZCHÚ, NATURA 2000 atd.)
- **rastrová data** – hierarchická skladebnost (vel. pixelu 10m – 100m – 1000m)
- **rešerše problematiky** – jaké indikátory geo/biodiverzity jsou kde používány

 Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Federal Office for the Environment FOEN

BDM

BIODIVERSITY MONITORING SWITZERLAND

[HOME](#)

[PROGRAM](#)

[METHODOLOGY](#)

[ARCHIVE](#)

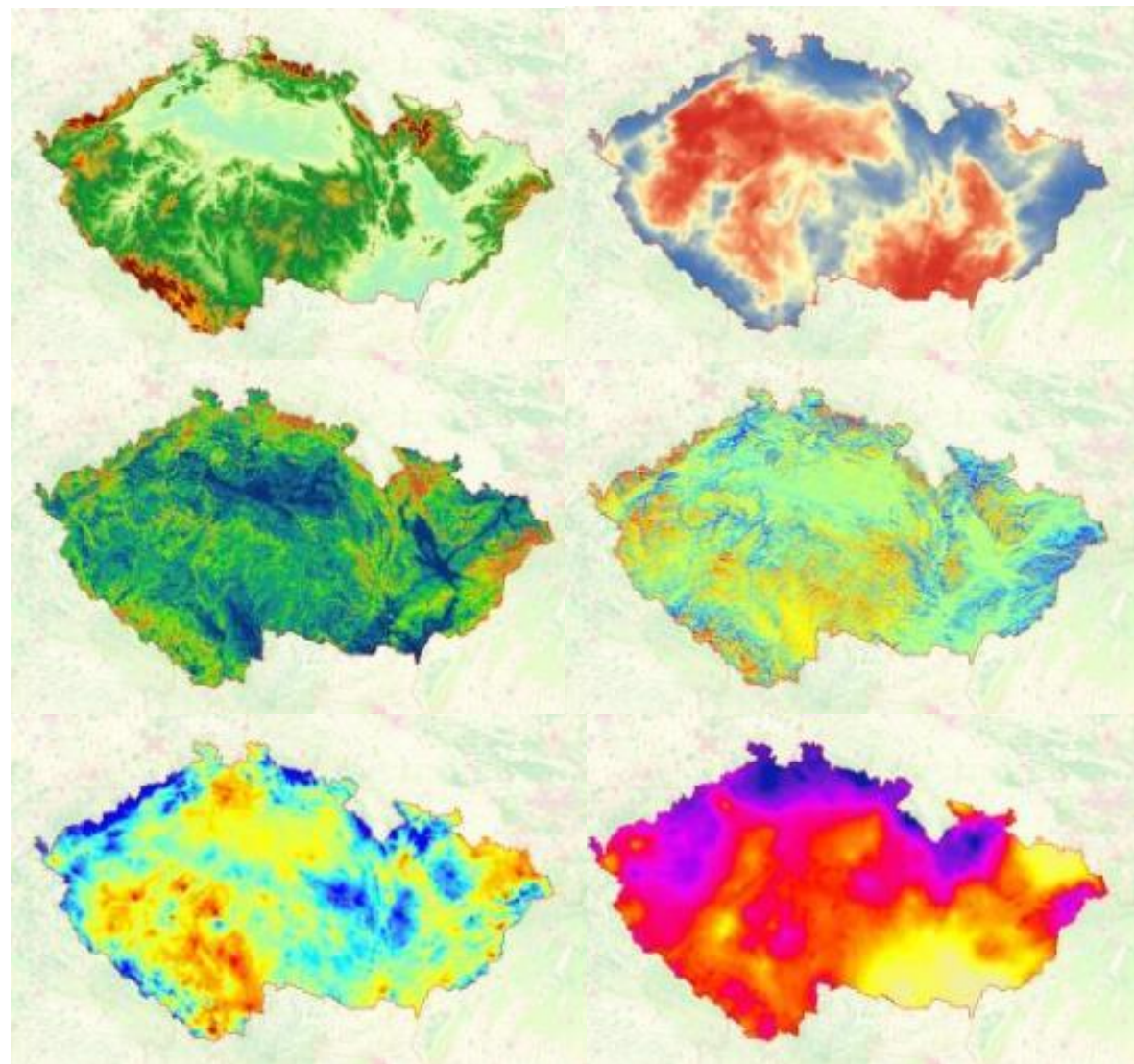
Deutsch | Français | [English](#) | Italiano

2. Metodika – postup řešení dílčích cílů

1. Geodiverzita

- analýza klimatické, topografické a substrátové diverzity
- shromáždění a harmonizace dostupných dat
  - **klima** – 8 proměnných
  - **reliéf** – 6 proměnných
  - **substrát** – 4 proměnné
- vzájemná korelace – nutné snížení dimenze vstupních dat a dekorelace
- <https://vukoz.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=dcba2a8e0f5a447db5cf23f8ca58c581>

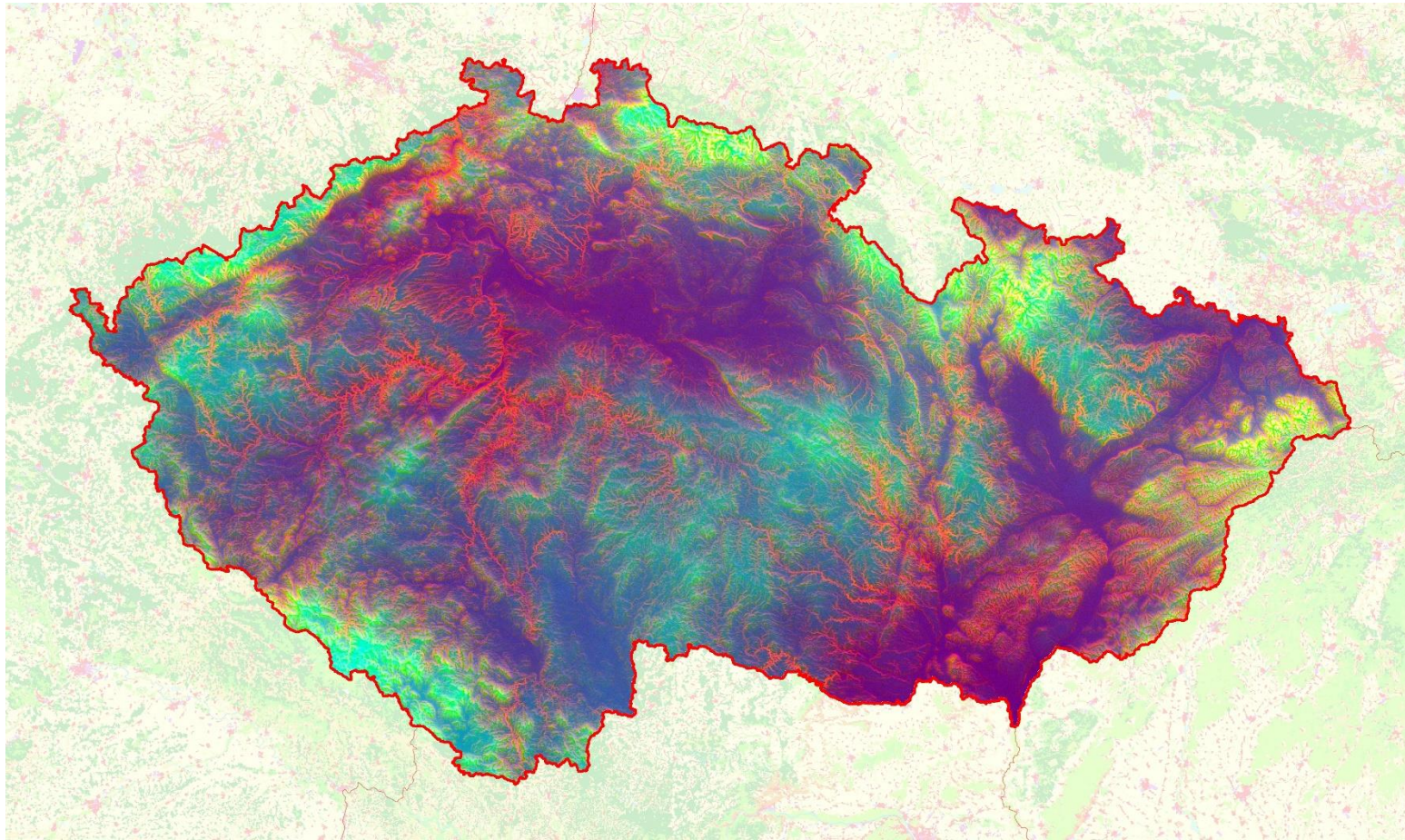

2. Metodika – postup řešení dílčích cílů

1. Geodiverzita

- syntéza – (PCA x sumarizace) v daných prostorových rámcích

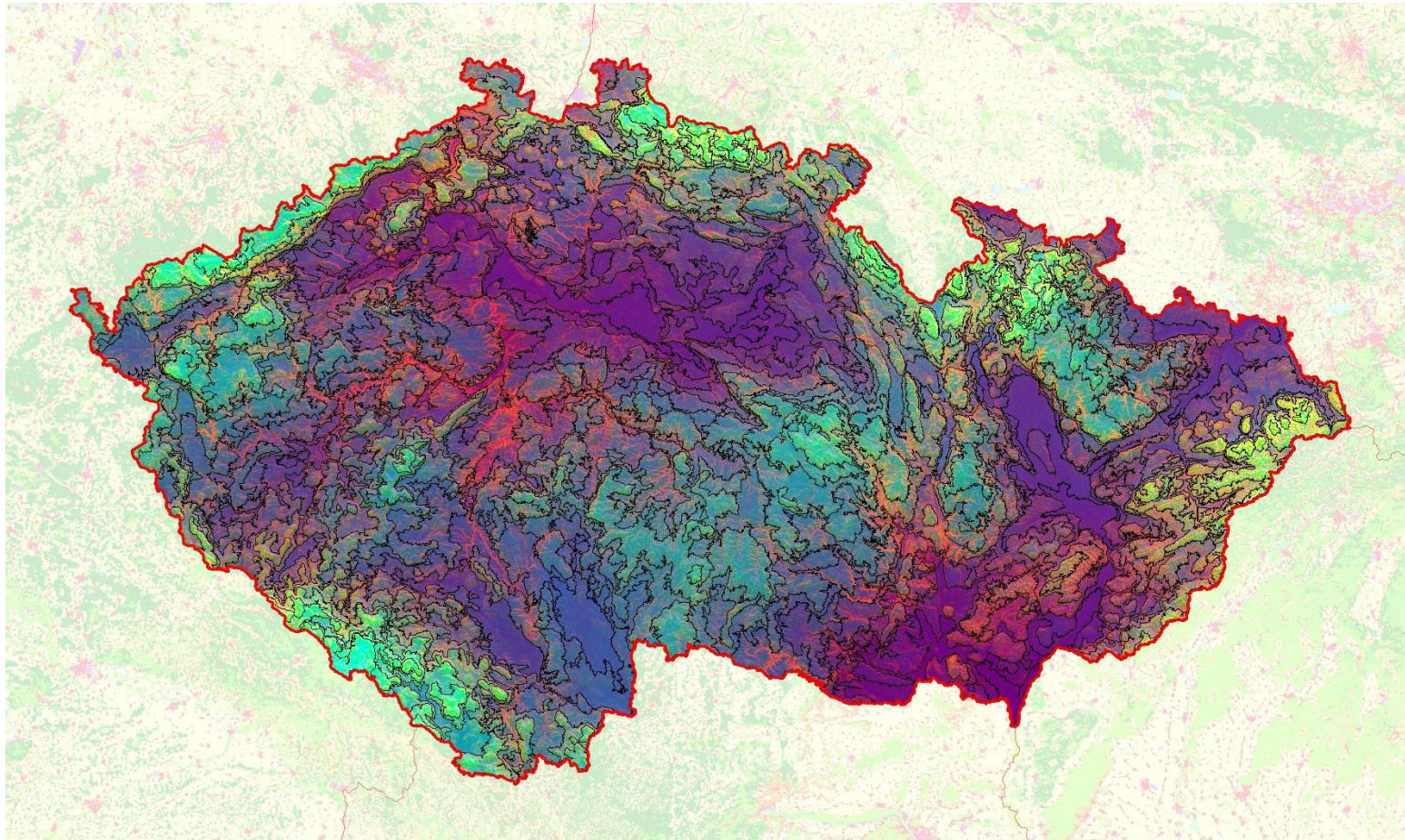

2. Metodika – postup řešení dílčích cílů

1. Geodiverzita

- segmentace – využití objektově orientované analýzy obrazu (OBIA)

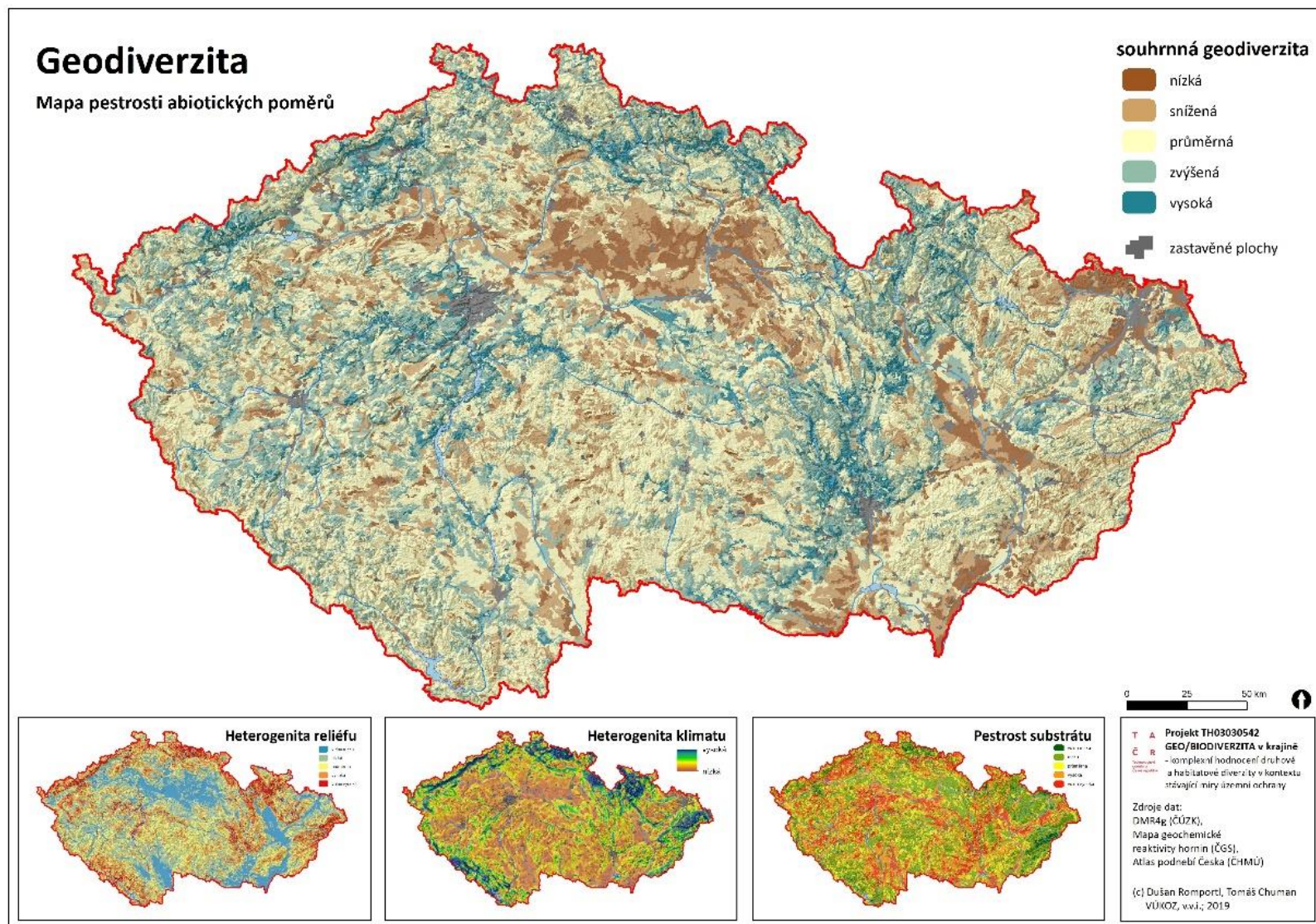

2. Metodika – postup řešení dílčích cílů

1. Geodiverzita

- nahlížení na

[mapovém portálu](#)
[VÚKOZ](#)

2. Metodika – postup řešení dílčích cílů

2. Biodiverzita

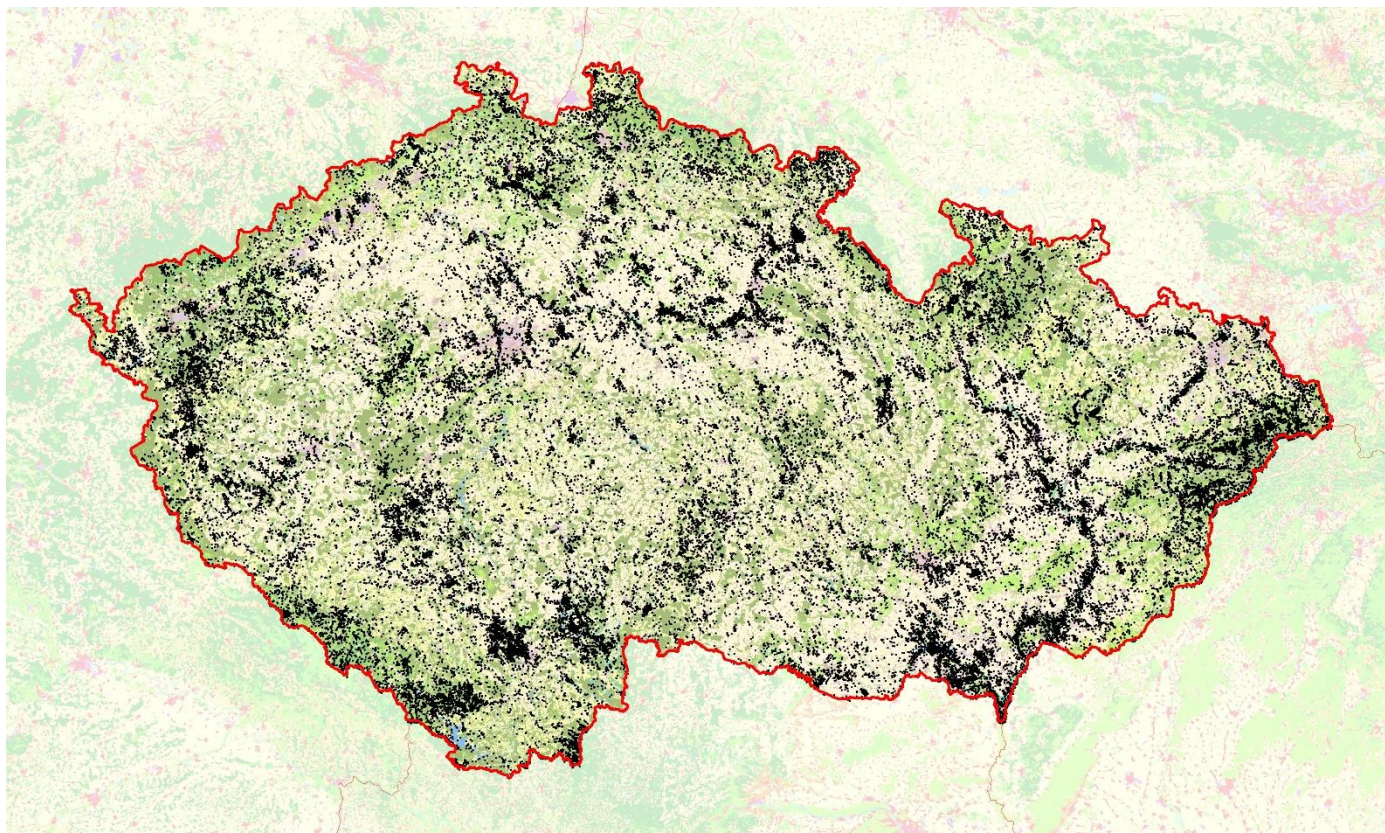
- shromáždění dostupných dat – **využití NDOP**, zpracování (standardizace & filtrování) dat o výskytu **indikačně významných druhů**
- analýzy základních **habitatových preferencí** výskytu druhů dle kategorií KVES
- příprava **prediktivních modelů** (MAXENT) pro relevantní druhy z NDOP
  - *48 druhů motýlů, 29 měkkýšů, 10 obojživelníků, 9 plazů, 12 savců, 71 ptáků*
- příprava a standardizace **expertních podkladů o biodiverzitě**
- **navázání dat** o druhové diverzitě z kategorií biotopů do tříd KVES
- porovnání výstupů z prediktivního modelování s výsledky expertních odhadů

2. Metodika – postup řešení dílčích cílů

2. Biodiverzita

- shromáždění dostupných dat – **využití NDOP**, zpracování (standardizace & filtrování) dat o výskytu indikačně významných druhů

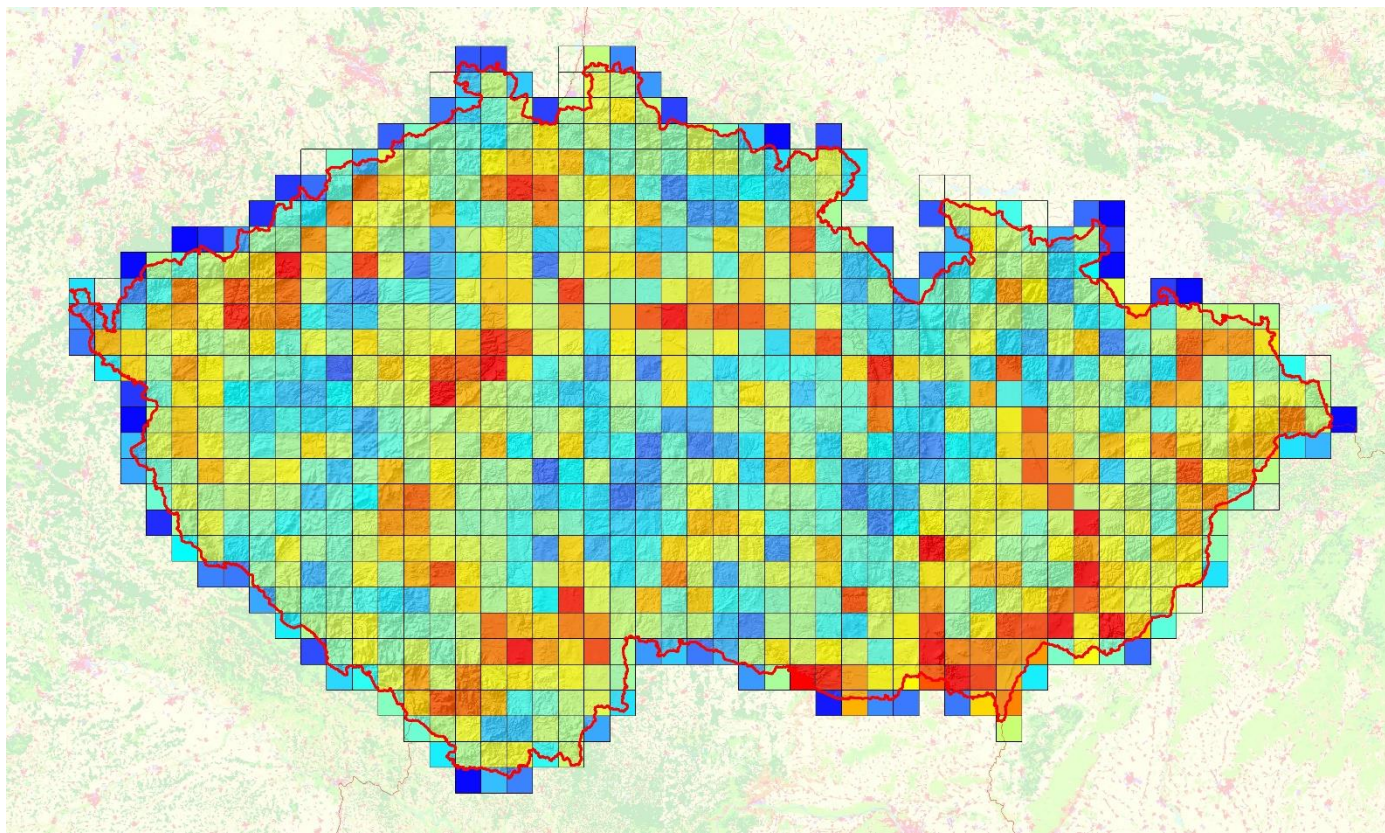
- výskyt
vybraných
druhů ptáků

2. Metodika – postup řešení dílčích cílů

2. Biodiverzita

- shromáždění dostupných dat – **využití NDOP**, zpracování (standardizace & filtrování) dat o výskytu indikačně významných druhů

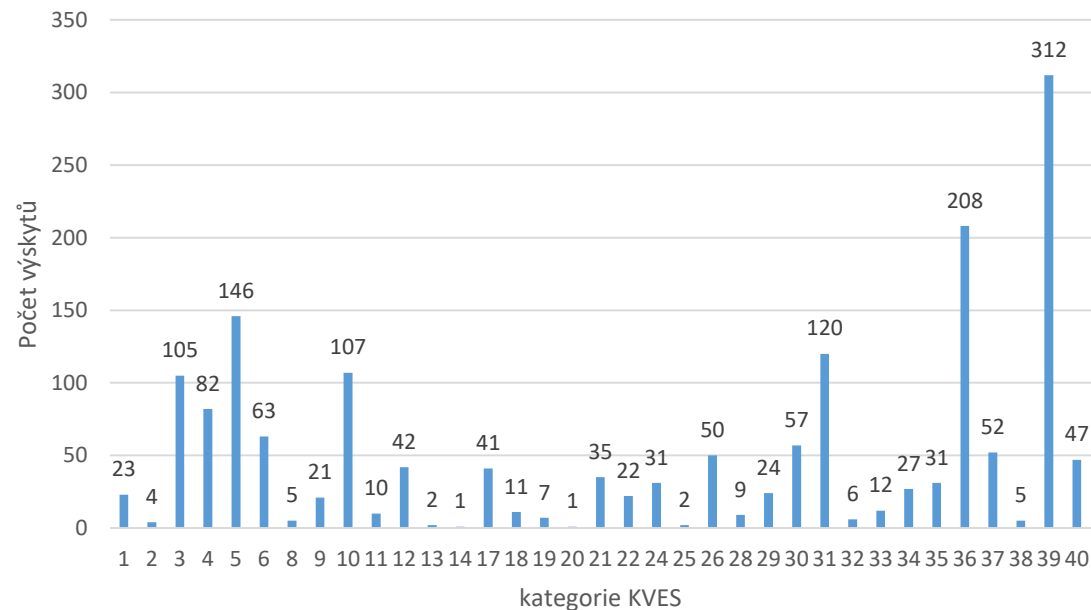
- druhové bohatství (*species richness*) ptáků

2. Metodika – postup řešení dílčích cílů

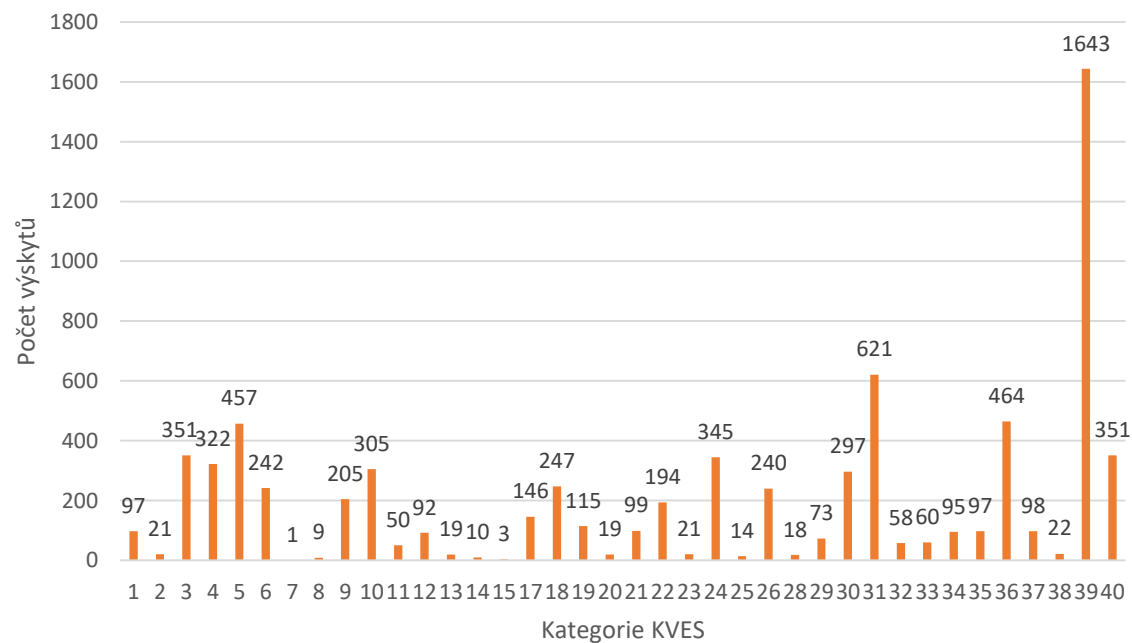
2. Biodiverzita

- analýzy základních **habitatových preferencí** výskytu druhů dle kategorií KVES

c_austriaca (užovka hladká)

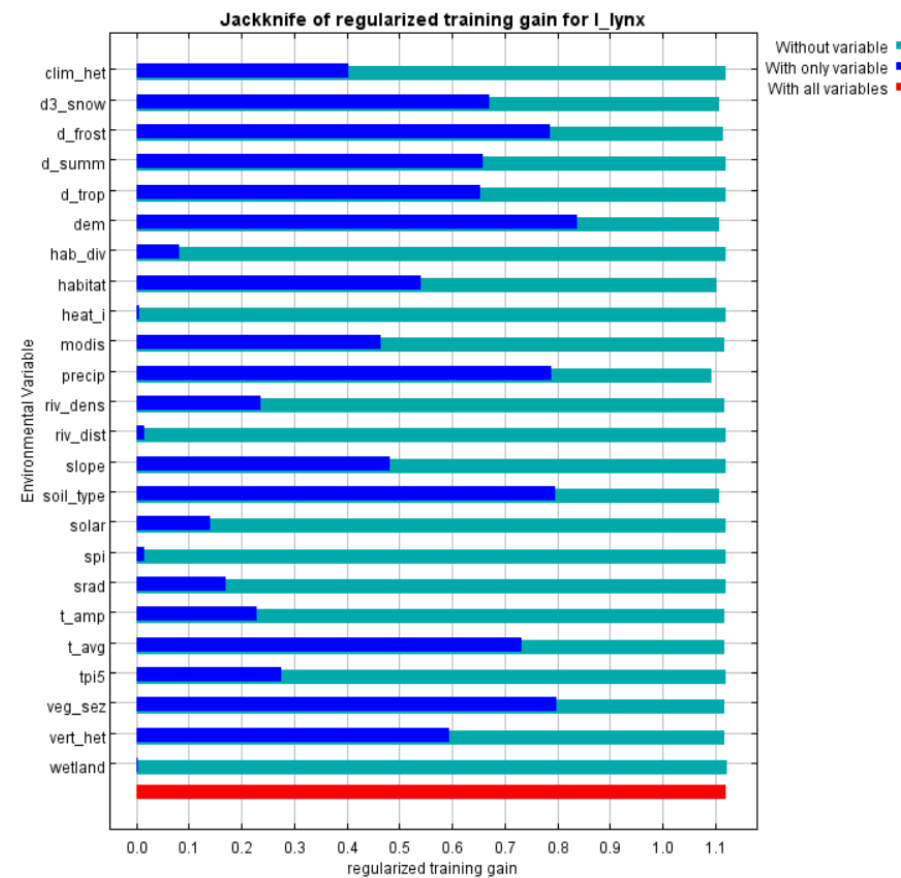
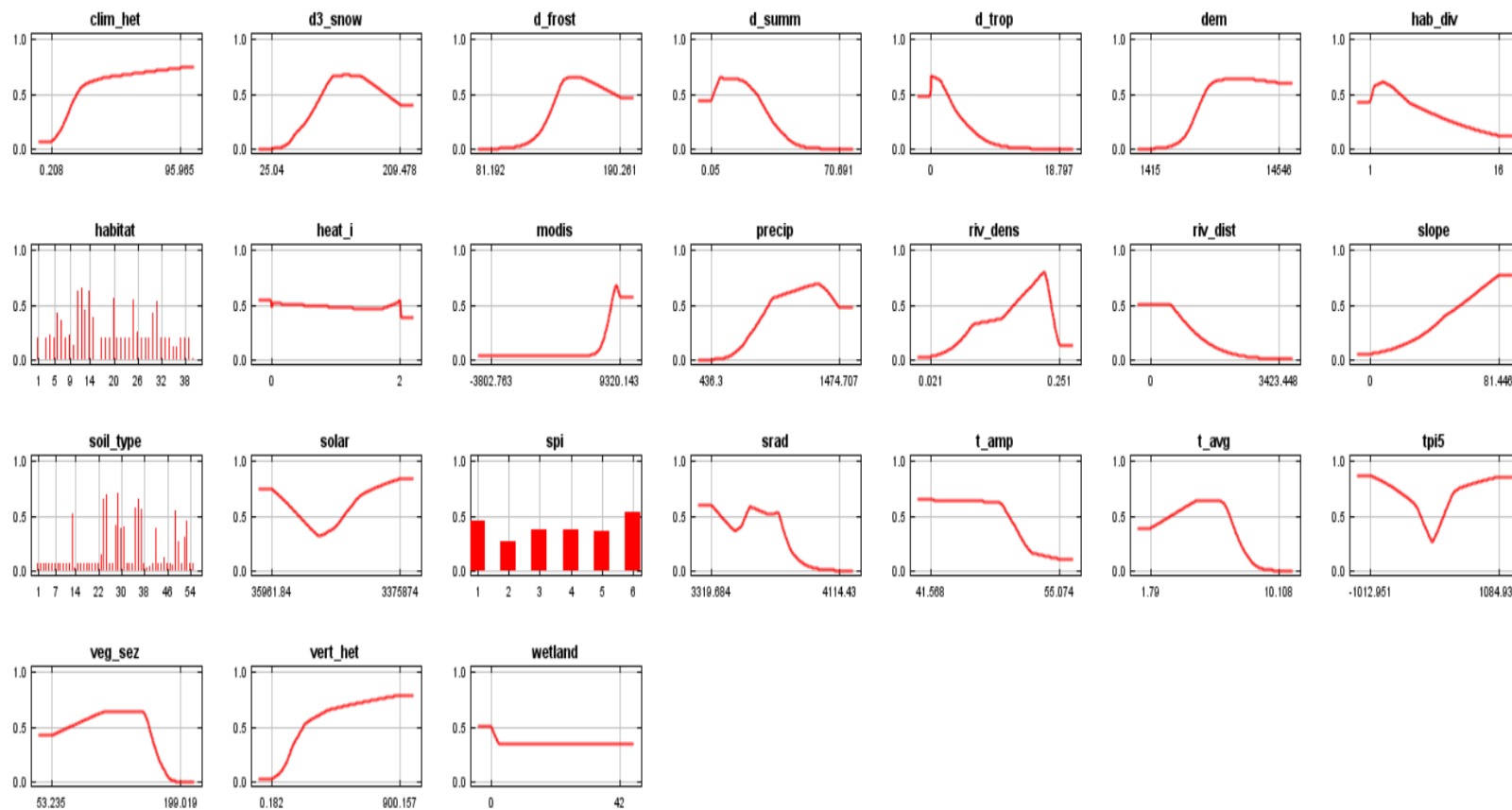
l_agilis (ještěrka obecná)

2. Metodika – postup řešení dílčích cílů

2. Biodiverzita

- příprava prediktivních modelů (MAXENT) pro relevantní druhy z NDOP

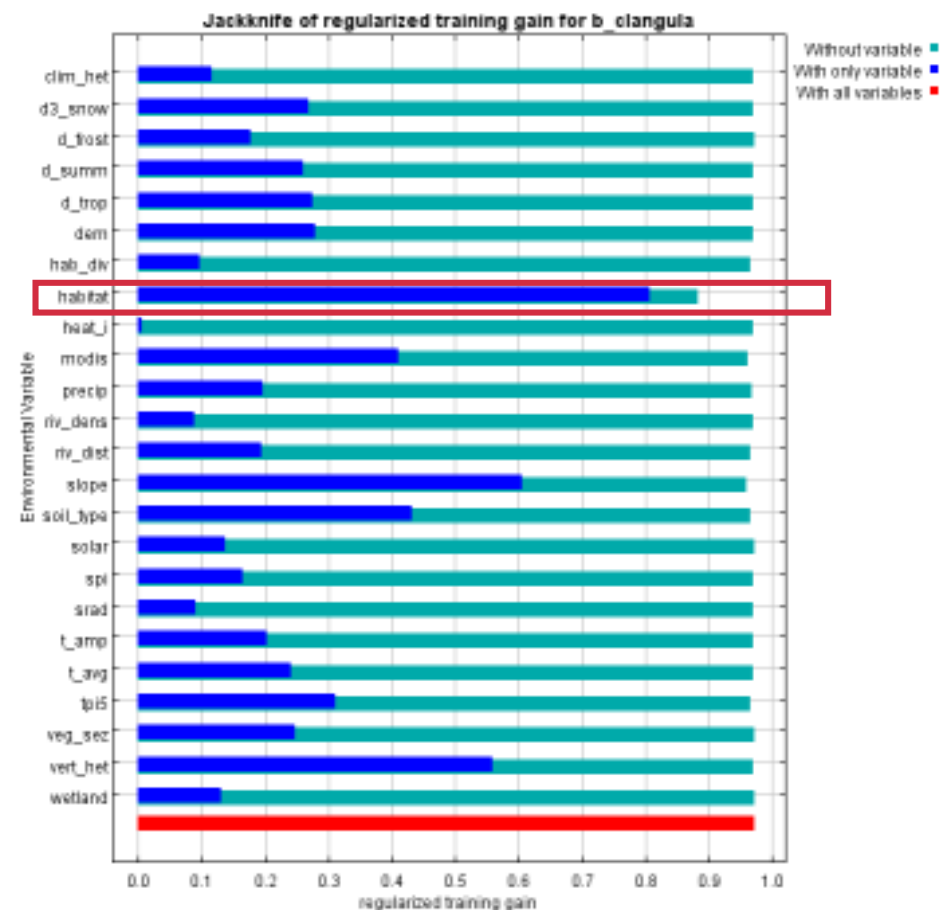
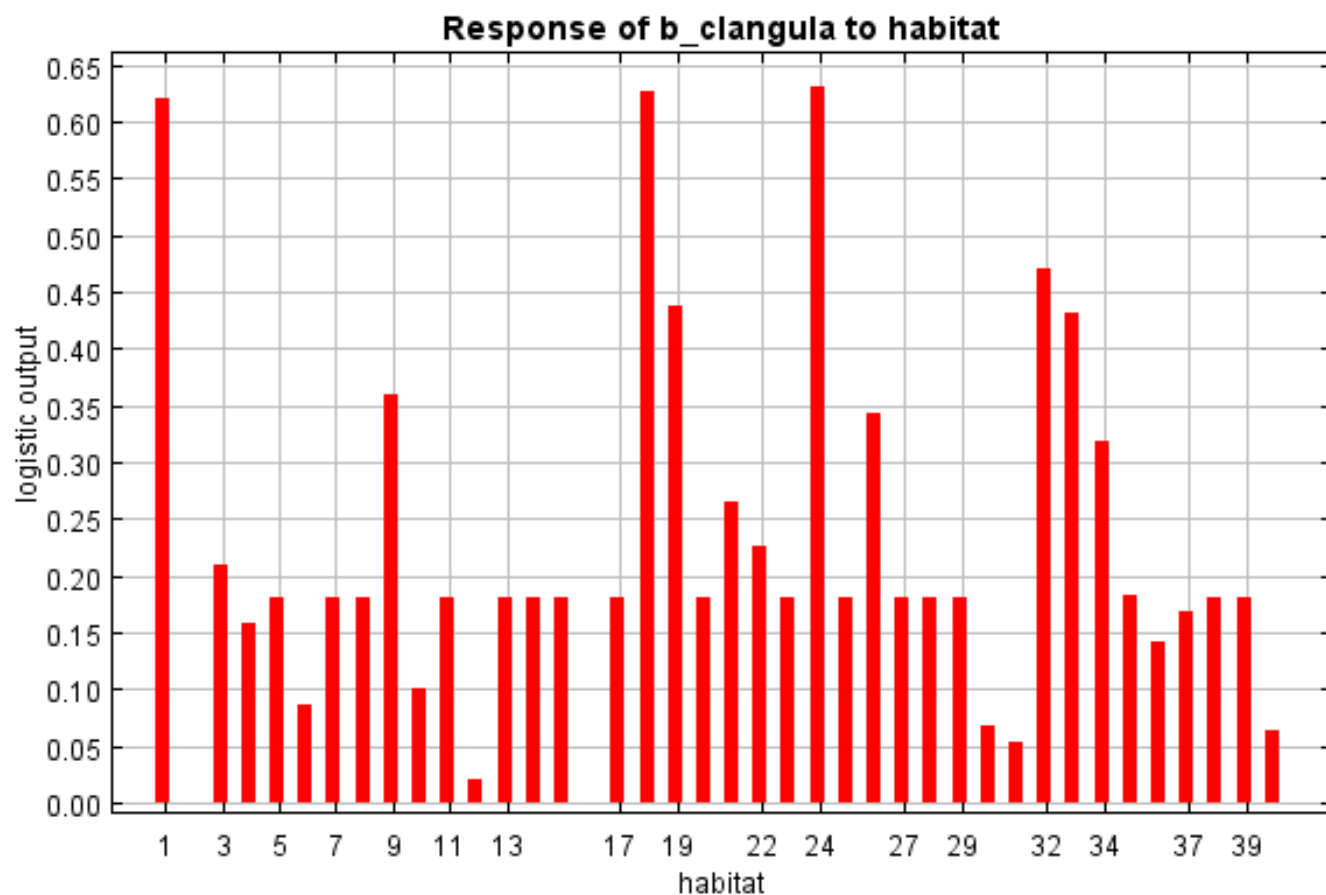

2. Metodika – postup řešení dílčích cílů

2. Biodiverzita

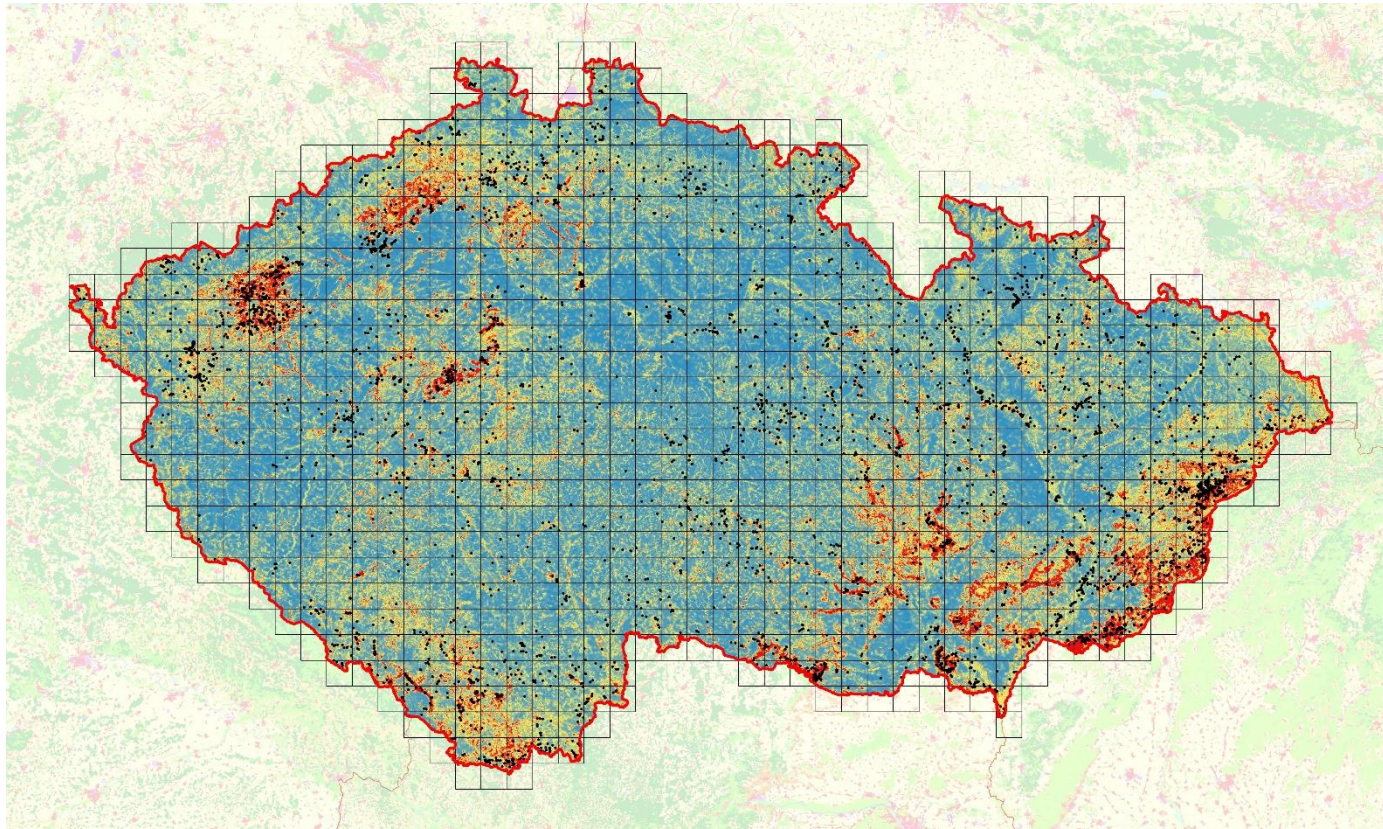
- příprava **prediktivních modelů** (MAXENT) pro relevantní druhy z NDOP

2. Metodika – postup řešení dílčích cílů

2. Biodiverzita

- příprava **prediktivních modelů** (MAXENT) pro relevantní druhy z NDOP

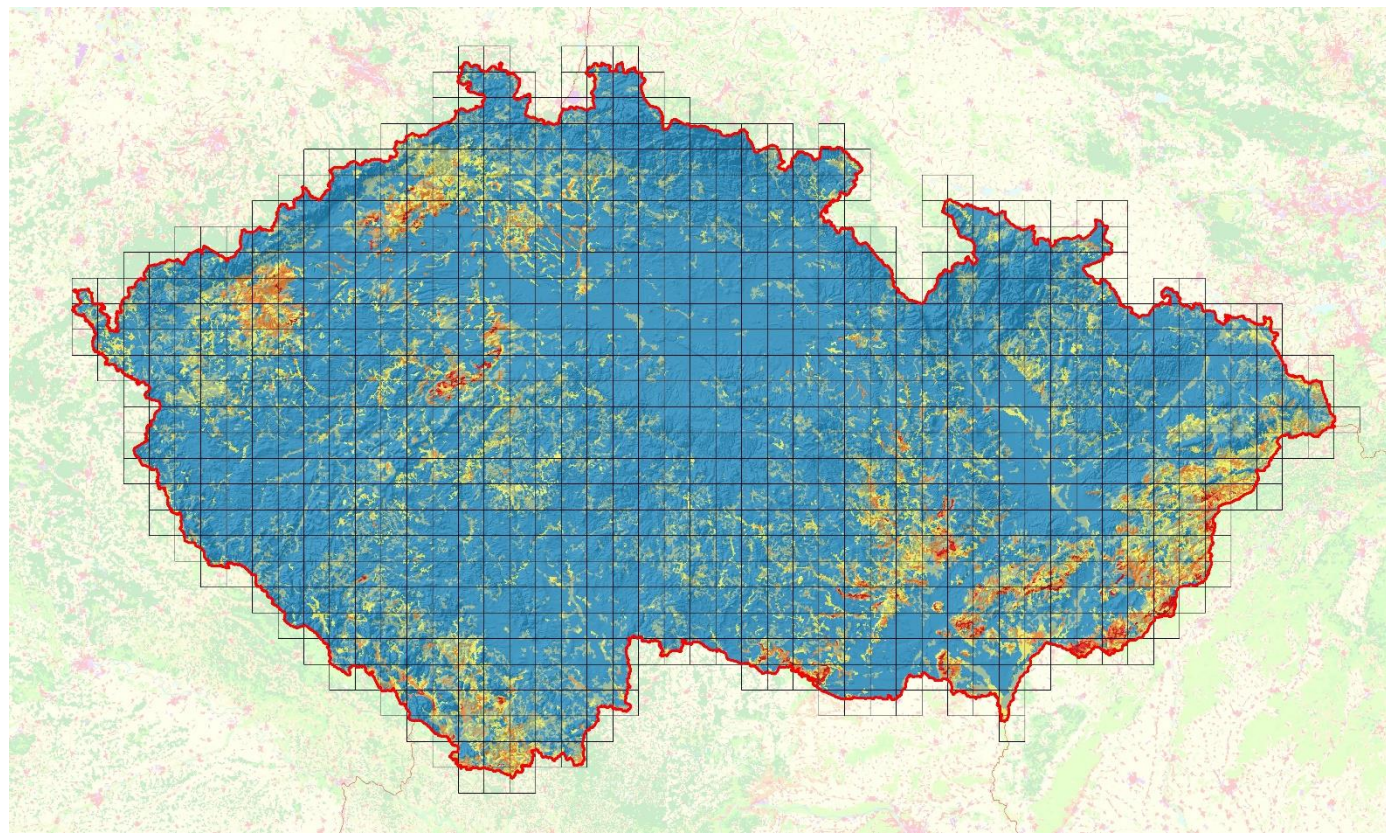
- výskyt vybraných druhů motýlů
- syntéza **48 habitatových modelů** pro jednotlivé druhy

2. Metodika – postup řešení dílčích cílů

2. Biodiverzita

- příprava **prediktivních modelů** (MAXENT) pro relevantní druhy z NDOP

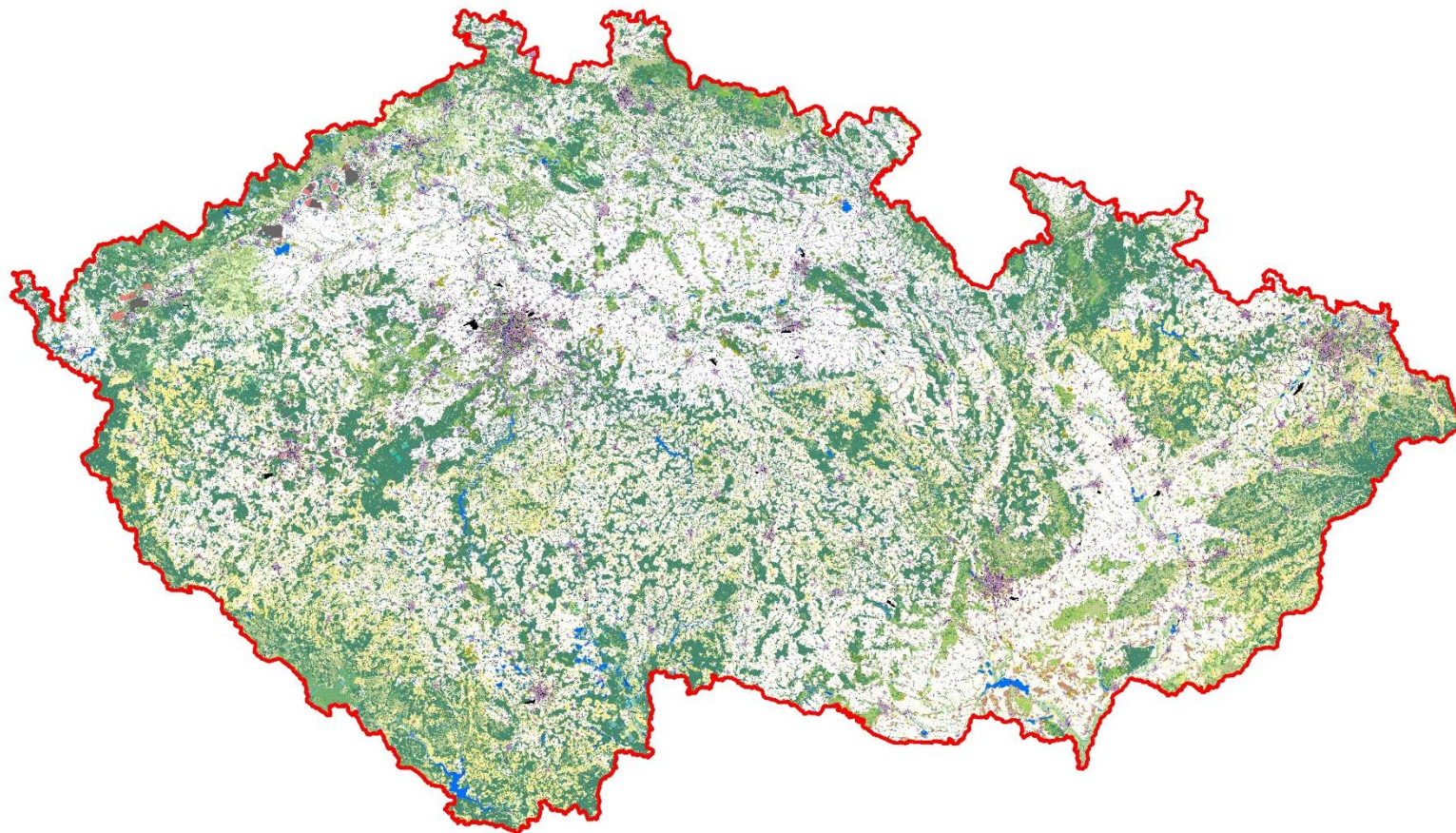
- identifikace „**hotspots**“ biodiverzity motýlů

2. Metodika – postup řešení dílčích cílů

2. Biodiverzita

- analýzy **habitatové diverzity** – počet tříd KVES

Legenda

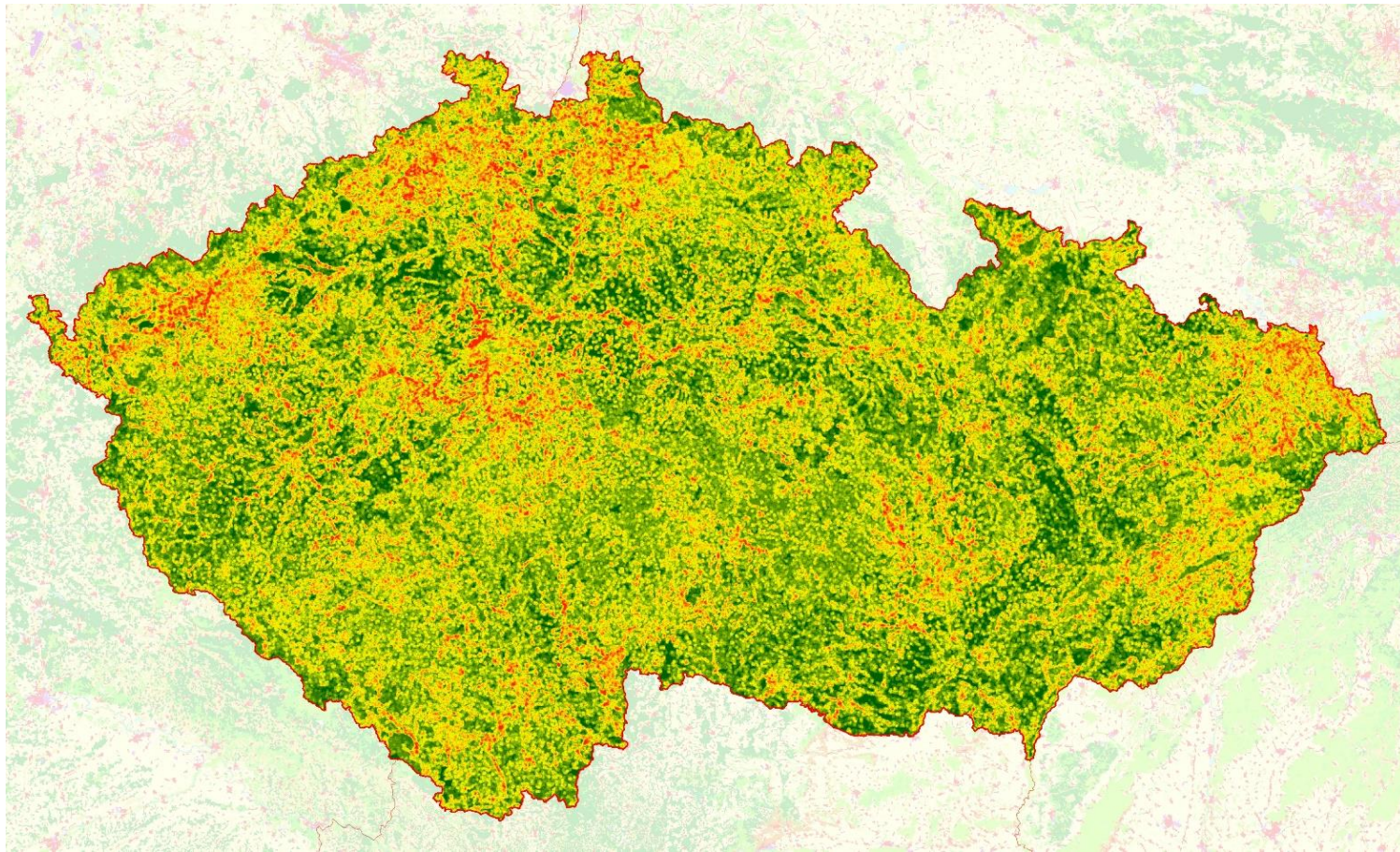
- Vodní toky přírodní
- Vodní toky nepřirodní
- Dopravní síť
- Aluviální a vlhké louky
- Suché trávníky
- Mezofilní louky
- Alpínské louky
- Vřesoviště
- Lužní a mokřadní lesy
- Doubravy a dubohabřiny
- Suťové lesy
- Bučiny
- Suché bory
- Smrčiny
- Rašelinné lesy
- Přírodní kosodřevina
- Přírodní křoviny
- Makrofytní vegetace stojatých vod
- Mokřady a pobřežní vegetace
- Rašeliniště a prameniště
- Skály, sutě
- Skály, lomy (umělé)
- Bažina, močál
- Rybníky a nádrže
- Nepůvodní kosodřevina
- Nepůvodní křoviny
- Chmelnice
- Vinice
- Hospodářské lesy listnaté
- Hospodářské lesy smíšené
- Hospodářské lesy jehličnaté
- Skládky a staveniště
- Městské zelené plochy, okrasná zahrada, park, hřbitov
- Sportovní a rekreační plochy
- Průmyslové a obchodní jednotky
- Nesouvislá městská zástavba
- Souvislá městská zástavba
- Ovocný sad, zahrada
- Hospodářské louky
- Orná půda

2. Metodika – postup řešení dílčích cílů

2. Biodiverzita

- analýzy **habitatové diverzity** – počet tříd KVES

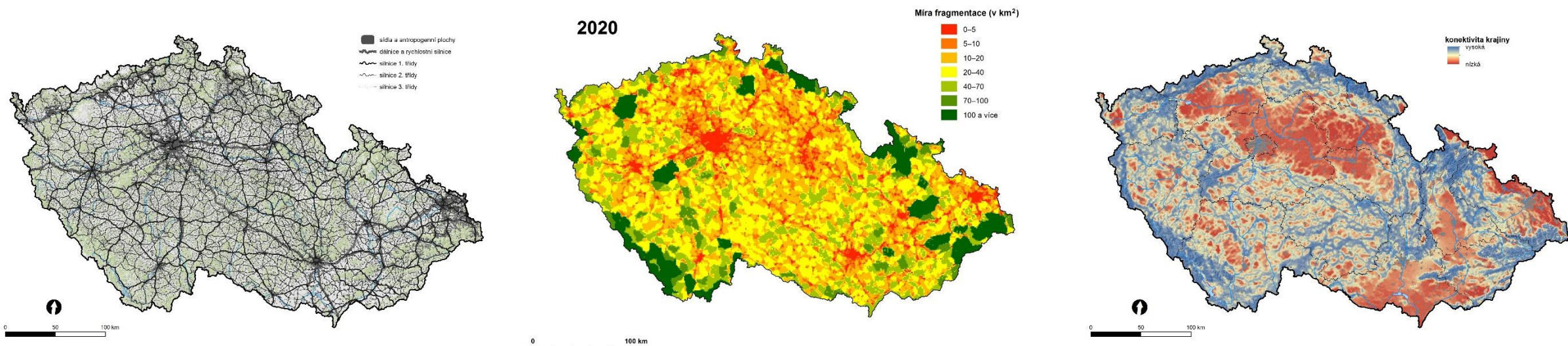

2. Metodika – postup řešení dílčích cílů

3. Analýza antropogenní transformace & rizik

- shromáždění dostupných dat – **stávající a potenciální antropogenní struktury** (ZABAGED, PUR, ZUR & UPD; data z CDV)
- vyjádření **míry fragmentace** a **potenciálu rizik** z hlediska **dalšího rozvoje** (viz *zastavitelná území*, rozvoj infrastruktury)
- zhodnocení míry izolovanosti / propojenosti „kvalitních“ lokalit
- analýzy struktury **zemědělské krajiny** – homogenita vs. mozaikovitost kraj. struktury

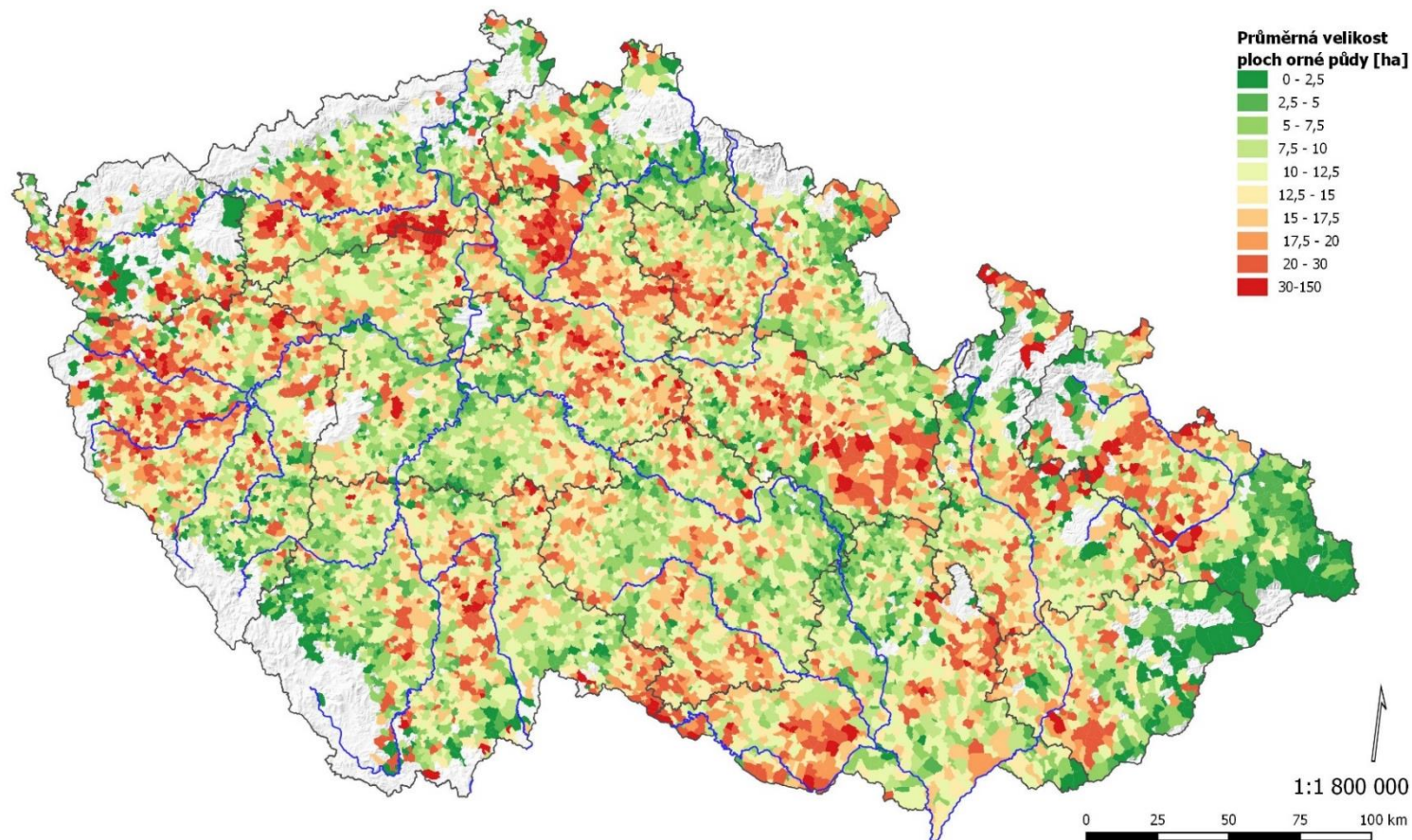

2. Metodika – postup řešení dílčích cílů

3. Analýza antropogenní transformace & rizik

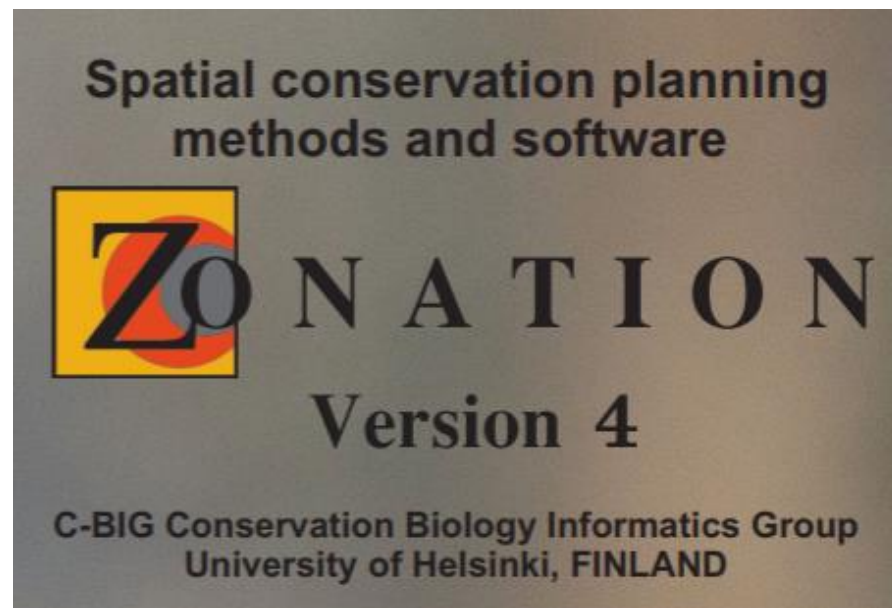
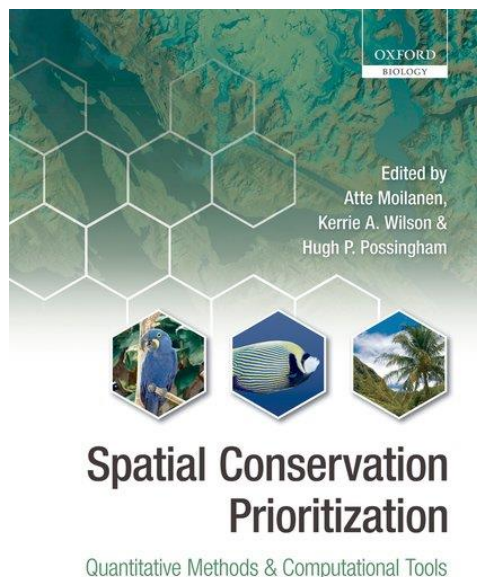
- analýzy struktury zemědělské krajiny – homogenita vs. mozaikovitost kraj. struktury

2. Metodika – postup řešení dílčích cílů

4. Analýza územní ochrany & syntéza

- **analýza existující sítě CHÚ** (ZCHÚ, NATURA, ÚSES atd.) – ve vztahu k prostorovému rozložení GEO/BIOdiverzity a antropogenních struktur
- zjištění potenciálu dalších možných opatření - prioritních lokalit pro vymezení / rozšíření CHÚ

Spatial prioritization using Zonation
Is a balancing operation

Ecology

- species
- ecosystems
- ESS

Habitat

- quantity
- quality
- connectivity

Threats

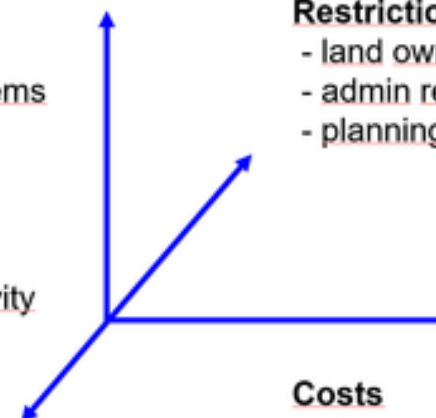
- stoppable
- unstoppable

Restrictions

- land ownership
- admin regions
- planning units

Costs

- direct
- indirect
- stakeholders

3. Výstupy

Výstupy	Termín
GEODIVERZITA – mapa klimatické, topografické a substrátové diverzity	07/2019
BIODIVERZITA – mapa druhové a habitatové diverzity	07/2021
MAPA ANTROPOGENNÍ TRANSFORMACE PŘÍRODNÍ SFÉRY & POTENCIÁLNÍCH RIZIK	07/2021
MAPA POTENCIÁLU ROZVOJE A PRIORIT ÚZEMNÍ OCHRANY PŘÍRODY A KRAJINY	11/2021
Metodika komplexního hodnocení druhové a habitatové diverzity v krajině ČR	11/2021

Děkuji za pozornost

romportl@vukoz.cz